

Piibli suur lugu (VKTJ.25.02.02)

Maht - 6 EAP, millest on 36 kontakttundi ja 120 tundi iseseisvat tööd.

Õppejõud - Hindrek Taavet Taimla (MDiv); Martin Kuusk

BAKA kohustuslik aine, 2026/27

Hindamine: eristav

Õpiväljundid. Õppeaine lõpuks üliõpilane...

- omab süsteemset ülevaadet Piiblist kui tervikust ja tajub paremini selle raamatute kirjutamise konteksti ja sündmuste kronoloogiat ning teemade sidusust;
- oskab tõlgendada Piibli teksti induktiivselt sealjuures kasutades abimaterjale (leksikonid, konkordantsid, kommentaarid jms) ja põhjendades nende vajadust ja valikut;
- loob seoseid Piibli erinevate raamatute, autorite, teemade, lugude ja nende ajastute ning teoloogiliste iseärasuste vahel;
- Tunneb lähemalt Iisraeli rahva ajaloo, evangeeliumite ning koguduse tekkeloo põhisisu ja olulisi sündmusi ja nende ajaloolis-kultuurilist tausta;

Hindamise meetodid ja hindamiskriteeriumid

Hindamise meetodid koos sisunimetusega	Tähtaeg	Hindamiskriteeriumid
Lugeda määratud peatükid <i>The Epic of Eden</i> (S.Richter) ja täita ära kokkuvõtte vorm.	19.09. 2026 ME	Aktiivne osalemine grupiarutelul Kokkuvõtte vorm on täidetud
Piibli kaanonite tundmise test (Moodle)	6.10. 2026 ME	Vähemalt 80% vastustest on õigesti paigutatud. Testi on võimalik sooritada seni, kuni vajalik tulemus saavutatud. Test on avatud alates sepembrisessioonist.
Lugeda määratud peatükid N.T Wright'i raamatust <i>New Testament in its World</i> ja täita ära kokkuvõtte vorm.	18.12. 2026 ME	Aktiivne osalemine grupiarutelul Kokkuvõtte vorm on täidetud

Koondav uurimustöö valitud teoloogilise teema kohta ühe piibliraamatu (või sama autori) piires. Teemavalik selgitatud loengus.	20.02. 2027 E	Uurimistöö kirjanduse loetelu sisaldab <u>vähemalt</u> 10 Piibli kirjakohta ja <u>vähemalt</u> 5 teaduspõhist sekundaarallikat. Allikad peavad olema eelkõige teemakohased. Vähemalt 1 allikas on sõnaseletav (leksikon, konkordants, piibli sõnaraamat). Võib kasutada ka 1-2 populaarteaduslikku artiklit/blogi vms, eeldusel et see on usaldusväärne, põhjalik ning korralike viidetega varustatud. Tehisaru, kui ebausaldusväärse allika, abi tasub vältida, kuid kasutuse korral tuleb sellele kindlasti viidata! Töö vormistus peab järgima Seminari kirjalike tööde juhendit. A – töö sisu vastab teema püstitusele, on isukupärane, loov ja hästi argumenteeritud, tekst on loogiliselt ülesehitatud, terviklik ning sidus. Töö on nõuetekohaselt vormistatud ning sekundaarallikaid on kasutatud adekvaatselt. B – töö sisu vastab teema püstitusele, on hästi argumenteeritud, tekst on loogiliselt ülesehitatud, terviklik ning sidus. Töö vormistuses esineb marginaalseid vigu, kuid sekundaarallikaid on kasutatud adekvaatselt. C – töö sisu vastab teema püstitusele, argumentatsioon on arusaadav ja jälgitav, kuid teksti ülesehitus on kohati konarlik ja sidumata. Töö vormistuses esineb vigu, kuid sekundaarallikaid on kasutatud üldjoontes adekvaatselt. D – töö sisu vastab teema püstitusele, kuid on nõrgalt argumenteeritud, teksti ülesehitus on kohati konarlik ja sidumata. Töö vormistuses esineb vigu ning sekundaarallikaid ei ole alati kasutatud asjakohaselt. E – töö sisu ei vasta teema püstitusele, on nõrgalt argumenteeritud, teksti ülesehitus on kohati konarlik ja sidumata. Töö vormistuses esineb vigu ning sekundaarallikaid ei ole kasutatud asjakohaselt.
---	--------------------------	---

Tunnikonspekti esitamine ja suuline eksam. Tudeng esitab juuni sessiooniks senised tunnimärkmed (kas elektrooniliselt või käsitsi kirjutatud). Suulise testi küsimused saab aprilli sessil. Konspekt võib olla lühem, aga siis võib suuline osa olla pikem ja vastupidi.	0.03. 2027 E	A - tunnikonspekt sisaldab kõiki tähtsamaid käsitletud teemasid ning suuline osa demonstreerib eeskujulikke teadmisi piibli kui terviku ja selle erinevate osade vahel. B - tunnikonspekt sisaldab enamike tähtsamaid käsitletud teemasid ja suuline osa näitab väga häid teadmisi piibli kui terviku ja selle erinevate osade vahel. C - tunnikonspekt sisaldab piisavalt tunnis käsitletud teemasid ning suuline osa näitab häid teadmisi piibli kui terviku ja selle osade vahel. Aine läbimiseks peab antud ülesandes olema hindeks vähemalt C.
--	--------------------	---

Lõpphinde kujunemine

Sooritada tuleb kõik kolm hindamismeetodit. Kaks mitteeristavat hindamismeetodit tuleb sooritada vastavalt hindamiskriteeriumitele. Õppeaine hinne kujuneb ülejäänud kahe, eristava hindamismeetodi keskmisena. Kohustuslik on loengutes kohal olla vähemalt 75% ajast.

Õppeprotsessi kirjeldus

Iseseisev töö	Aeg ja aktunnid	Kontakttunnid ja õpetajad
	22.08.2026 6x45min 2026	<i>Sissejuhatuse ainesse.</i> Piiblikriitika meetodid, narratiivikriitika. Induktiivne meetod. Piibli metanarratiiv, tüpoloogiad. <i>Kaanon:</i> selle kujunemine ja erinevad traditsioonid. Heebrea Piibel (Tanah). <i>Valik Piiblit läbivatest suurematest motiividest.</i> (M. Kuusk)
	23.08.2026 4x45min	<i>Toora:</i> kompositsioon ja tõlgendus; Toora käsitlemine eetikakirjandusena; selle kasutus Uues Testamendis. (M. Kuusk)

Lugeda valitud lõigust raamatust <i>The Epic of Eden</i> (S. Richter) ja olla valmis aruteluks ja täitma lugemisraporti.	19.09.2026 6x45min	<i>Vana-Lähis-Ida kultuuriline taust</i> , selle vajalikkus Vana Testamendi mõtestamisel, VT sündmuste kronoloogia. <i>Prohvetid (Nevi'im)</i> . Kanooniline paigutus. Prohvetiameti ajalooline roll. “Prohveti”, “preestri” ja “kuninga” mõistete võrdlus. Grupiarutelu raamatu põhjal. (H.T. Taimla Zoomis)
Teha Moodle'i test	16.10.2026 6x45min	<i>Kirjutised (Ketuvim)</i> . Vana-heebrea tarkuskirjandus. Oodatava Messia kujund Vanas Testamendis. <i>Vana-heebrea luule</i> . Psalmide käsitlemine eetikakirjandusena. Suuremate ja väiksemate teemade uurimisest läbi Piibli. (M. Kuusk; H.T. Taimla Zoomis,)
	21.11.2026 4x45min	<i>Kreeka-Rooma kultuuritaust</i> . Intertestamentaalne periood, apokrüüfide roll Piibli tõlgendamisel. <i>Rabiinlikud koolkonnad</i> : nende mõju UT teoloogia kujunemisel. Uurimistööde teemade kinnitamine. (M. Kuusk)
Lugeda määratud (ja üleslaetud) peatükid N.T Wright'i raamatust ja olla valmis ühiseks aruteluks loetu põhjal või esitama lugemisraport.	18.12.2026 4x45min	<i>Uus Testament I</i> : evangeeliumid ja Pauluse kirjad, VT kasutus UT-s. UT narratiivikriitika. Grupiarutelu raamatu põhjal. (M. Kuusk ja H.T.Taimla).
	14.01.2027 4x45min	<i>Uus Testament II</i> : katoolsed kirjad ja Ilmutusraamat. Apokalüptiline kirjandus. Eshatoloogia. Küsimused ja arutelu loengutes käsitletud teemade üle. (H.T. Taimla ja M. Kuusk)

Koondav uurimistöö. Valmistuda suuliseks eksamiks, töödeldes läbi konspekt.	20.02.2027 2x45min	Tudengite uurimistööde lühitutvustused. Suuline eksam kohapeal. (M. Kuusk)
Uurimistöö esitamise tähtaeg	20.03.2027	
Suulise eksami sooritamise võimalused	märts-aprill	Suuline eksam kohapeal või internetis. (2-3 kaupa, keskmiselt 10-20 minutit inimesele. M. Kuusk võtab eksamit kohapeal, H.T. Taimla Zoomis.)

Kohustuslik kirjandus

Moodle'sse laetud leheküljed järgmisest kahest raamatust.

- Bird, M. & Wright, N. T (2019). *New Testament in its World: An Introduction to the History, Literature and Theology of the first Christians*. London: Zondervan.
- Richter, S. L., Ward, P., & Tantor Media. (2018). *The Epic of Eden: A Christian entry into the Old Testament*. Tantor Media. (e-raamat)

(Keelebarjääri puhul määratakse tudengile kokkuleppel õppejõuga alternatiivne kohustuslik kirjandus).

Soovituslik kirjandus

Bauckham, R. (2020). *Who is God?: Key Moments of Biblical Revelation*. Baker Academic.

Morales, L. M. (2015). *Who Shall Ascend the Mountain of the Lord: a Biblical Theology of the Book of Leviticus*. InterVarsity Press.

Sailhamer, J. (2009). *The Meaning of the Pentateuch: Revelation, Composition and Interpretation*. InterVarsity Press.

Wenham, G. J. (2000). *Story as Torah: Reading the Old Testament Narrative Ethically*. Baker Academic.

Wright, N. T. (2018). *Surprised by hope: Rethinking heaven, the resurrection, and the mission of the church*. New York: HarperCollins Publishers.

Wright, N. T. (2016). *How God Became King: The Forgotten Story of the Gospels*. HarperOne.

Wright, N. T. (2014). *Evil and the Justice of God*. Westmont: InterVarsity Press.

Moodle keskkonnas asuv Ermo Jürma loengukonspekt. Vana Testamendi sissejuhatus. Tartu: KUS, 2009.

Israeli rahva ajalugu: Piiblatlas. Tallinn: Eesti Piibliselts / Logos, 1994.

Soovituslik videomaterjal:

[AVASTA PIIBEL // Miks on Piibel usaldusväärne? - YouTube](#)

[John Walton: What is the Ancient Near East? - YouTube](#)

[John Walton: What is Covenant? - YouTube](#)

[The Purpose of the Old Testament Law \(Brent A. Strawn\) - YouTube](#)

[What Was Israel's Government Like: Seven Minute Seminary - YouTube](#)

[Do We Really Need the Old Testament? \(John Oswalt\) - YouTube](#)

[How Does Biblical Prophecy Work? Ben Witherington - YouTube](#)

[What is the Apocrypha? Bill Mounce Responds - YouTube](#)

[The Divided Kingdom of Israel \(Sandra Richter\) - YouTube](#)

[How Does the New Testament Use the Old Testament: Seven Minute Seminary - YouTube](#)

[Scot McKnight: What and Where is the Kingdom of God? - YouTube](#)

<https://bibleproject.com/videos/collections/how-to-read-the-bible/>